

فهرست مطالب

دیاچه.....	۱۳
بخش نخست: اراضی طبیعی.....	۱۵
فصل یکم: اراضی منابع طبیعی.....	۱۹
گفتار نخست: شناخت اراضی منابع طبیعی.....	۱۹
مبحث یکم: مناطق جنگلی.....	۲۰
مبحث دوم: مراتع.....	۲۴
گفتار دوم: احکام منابع طبیعی.....	۲۶
مبحث نخست: ملی شدن.....	۲۶
مبحث دوم: مستثنیات.....	۲۷
گفتار سوم: تشخیص منابع طبیعی.....	۳۰
مبحث یکم: صدور برگ تشخیص.....	۳۱
مبحث دوم: صدور سند مالکیت (اعمال ماده ۱۳ و ۳۹).....	۳۵
گفتار چهارم: اعتراض به تشخیص ادارات منابع طبیعی.....	۳۷
گفتار پنجم: اراضی محیط زیست.....	۴۴
مبحث یکم: مناطق چهارگانه.....	۴۵
مبحث دوم: احکام مناطق چهارگانه.....	۴۶
مبحث سوم: سند مالکیت مناطق چهارگانه.....	۴۸
فصل دوم: اراضی موات.....	۵۲
گفتار نخست: اراضی موات اصلی.....	۵۲
مبحث یکم: اراضی موات شهری.....	۵۴
بند نخست: حکم ملی شدن اراضی موات.....	۵۴
بند دوم: تشخیص موات بودن اراضی شهری.....	۵۷
بند سوم: اعتراض به تشخیص موات بودن.....	۵۹
مبحث دوم: اراضی موات غیرشهری.....	۶۲
بند نخست: حکم ملی شدن.....	۶۲
بند دوم: تشخیص اراضی موات غیرشهری.....	۶۴
بند سوم: اعتراض به تشخیص هیأت هفت نفره.....	۶۵
بند چهارم: تداخل اراضی منابع طبیعی و موات.....	۶۶
گفتار دوم: اراضی بایر.....	۷۱

۷۲	مبحث یکم: اراضی بایر شهری.....
۷۳	مبحث دوم: اراضی بایر غیرشهری.....
۷۷	فصل سوم: اراضی آبی.....
۷۸	گفتار نخست: اراضی بستر.....
۷۸	مبحث یکم: ماهیت‌شناسی.....
۷۸	بند نخست: تعریف بستر.....
۸۰	بند دوم: مصادیق بستر.....
۸۲	بند سوم: انواع بستر.....
۸۴	مبحث دوم: احکام بستر.....
۸۴	بند یکم: مالکیت بستر.....
۹۳	بند دوم: تعیین بستر.....
۹۴	بند سوم: اعتراض به حدود بستر.....
۱۰۲	گفتار دوم: اراضی مستحدث.....
۱۰۲	مبحث یکم: شناخت اراضی مستحدث.....
۱۰۲	بند نخست: تعریف.....
۱۰۴	بند دوم: مصادیق اراضی مستحدث.....
۱۰۵	مبحث دوم: حکم اراضی مستحدث.....
۱۰۷	گفتار سوم: اراضی ساحلی.....
۱۰۸	مبحث نخست: شناخت اراضی ساحلی.....
۱۰۹	مبحث دوم: حکم اراضی ساحلی.....
۱۰۹	بند یکم: دریای عمان، خلیج فارس و دریاچه ارومیه.....
۱۱۲	بند دوم: دریاچه خزر.....
۱۱۲	فشرده فصل سوم.....
۱۱۷	بخش دوم: اراضی اختصاصی.....
۱۱۸	فصل یکم: اراضی اصلاحات ارضی.....
۱۱۸	گفتار یکم: اصلاحات ارضی.....
۱۲۰	مبحث یکم: مرحله نخست اصلاحات ارضی.....
۱۲۰	بند نخست: اراض مشمول.....
۱۲۱	بند دوم: کشاورزان مشمول.....
۱۲۲	مبحث دوم: مرحله دوم اصلاحات ارضی.....
۱۲۴	مبحث سوم: مرحله سوم اصلاحات ارضی.....
۱۲۵	بند یکم: تقسیم اراضی.....

فهرست مطالب □ ۷

۱۲۶	بند دوم: اراضی
۱۲۹	بند سوم: باغات
۱۳۰	مبحث چهارم: پایان اصلاحات ارضی
۱۳۲	گفتار دوم: اصلاحات ارضی دوم
۱۳۲	مبحث یکم: مرحله نخست
۱۳۳	بند یکم: اراضی مشمول
۱۳۵	بند دوم: واگذاری اراضی
۱۳۶	مبحث دوم: مرحله دوم
۱۴۰	فصل دوم: اراضی وقفی
۱۴۰	گفتار یکم: اراضی وقفی و اراضی طبیعی
۱۴۰	مبحث نخست: اراضی وقفی و اراضی منابع طبیعی
۱۴۱	بند یکم: تاریخ احیاء
۱۴۴	بند دوم: حریم اراضی موقوفه
۱۴۶	بند سوم: مراجع حل اختلاف میان دو سازمان
۱۴۸	مبحث دوم: اراضی وقفی و اراضی موات
۱۴۹	بند یکم: نخستین قانون
۱۴۹	بند دوم: دومین قانون
۱۵۱	بند سوم: سومین قانون
۱۵۲	مبحث سوم: اراضی وقفی و اراضی بایر
۱۵۴	گفتار دوم: اراضی وقفی و اصلاحات ارضی
۱۵۴	مبحث یکم: اصلاحات ارضی نخست
۱۵۴	بند یکم: مراحل اصلاحات ارضی
۱۵۵	بند دوم: ابطال اصلاحات ارضی در مورد موقوفات
۱۵۷	بند سوم: اجرای ابطال اصلاحات ارضی
۱۵۹	مبحث دوم: اصلاحات ارضی دوم
۱۶۰	گفتار سوم: واگذاری اراضی وقفی
۱۶۰	مبحث یکم: تبدیل به احسن
۱۶۳	مبحث دوم: اجاره اراضی وقفی
۱۶۳	بند یکم: اراضی مشمول اصلاحات ارضی
۱۶۵	بند دوم: واگذاری حق تملک اعیان
۱۷۰	بند سوم: اجاره عادی اراضی و املاک وقفی
۱۷۴	فصل سوم: بنیان‌های استفاده از اراضی
۱۷۵	گفتار یکم: اراضی شهری

- ۱۷۵ ..... مبحث یکم: ضوابط کاربری
- ۱۷۶ ..... بند نخست: تعیین کاربری
- ۱۷۷ ..... بند دوم: تغییر کاربری
- ۱۷۹ ..... مبحث دوم: ضوابط ساخت
- ۱۷۹ ..... بند یکم: مجوزهای ساخت
- ۱۸۰ ..... بند دوم: ضوابط احداث ساختمان
- ۱۸۱ ..... بند سوم: نظارت بر ضوابط ساخت
- ۱۸۲ ..... بند چهارم: نقض ضوابط ساخت
- ۱۸۴ ..... مبحث سوم: اراضی باغی شهری
- ۱۸۵ ..... بند یکم: تشخیص باغ
- ۱۸۶ ..... بند دوم: حفظ کاربری
- ۱۸۶ ..... بند سوم: تفکیک و افراز باغ‌های شهری
- ۱۸۷ ..... بند چهارم: سطح اشغال ساختمان
- ۱۸۸ ..... گفتار دوم: اراضی روستایی
- ۱۸۸ ..... مبحث یکم: کاربری
- ۱۹۰ ..... مبحث دوم: ضوابط ساخت
- ۱۹۰ ..... بند یکم: مجوزهای ساخت
- ۱۹۱ ..... بند دوم: ضوابط ساخت
- ۱۹۲ ..... بند سوم: نظارت بر ساخت
- ۱۹۲ ..... بند چهارم: تخلفات ساختمانی
- ۱۹۳ ..... گفتار سوم: اراضی غیرشهری - غیرروستایی
- ۱۹۳ ..... مبحث یکم: کاربری
- ۱۹۶ ..... مبحث دوم: تغییر کاربری
- ۱۹۷ ..... بند یکم: تغییر قانونی کاربری
- ۱۹۸ ..... بند دوم: تغییر غیرقانونی کاربری
- ۱۹۹ ..... مبحث سوم: ضوابط ساخت
- ۲۰۱ ..... مبحث چهارم: تخلف احداث بنا
- ۲۰۲ ..... گفتار چهارم: اراضی شهرک‌ها
- ۲۰۳ ..... مبحث یکم: شهرک غیرصنعتی
- ۲۰۳ ..... بند یکم: کاربری
- ۲۰۴ ..... بند دوم: صدور پروانه
- ۲۰۵ ..... بند سوم: ضوابط ساخت
- ۲۰۵ ..... بند چهارم: نظارت بر ساخت

فهرست مطالب □ ۹

۲۰۶	بند پنجم: تخلفات ساختمانی
۲۰۷	مبحث دوم: شهرک صنعتی
۲۰۸	بند یکم: کاربری
۲۰۸	بند دوم: مجوزهای ساخت
۲۰۸	بند سوم: ضوابط ساخت
۲۱۰	بند چهارم: تخلفات ساختمانی
۲۱۱	گفتار پنجم: اراضی مناطق آزاد و ویژه
۲۱۱	مبحث یکم: مناطق آزاد تجاری - صنعتی
۲۱۲	مبحث دوم: مناطق ویژه اقتصادی
۲۱۷	فصل چهارم: تملک اراضی
۲۱۸	گفتار نخست: تملک بلاعوض
۲۱۸	مبحث یکم: تفکیک و افراز
۲۲۰	مبحث دوم: ورود به حوزه شهری
۲۲۱	گفتار دوم: تملک معوض
۲۲۱	مبحث نخست: طرح‌های جاری
۲۲۲	بند یکم: اراضی شهری
۲۲۳	بند دوم: جاده‌ها و خطوط انتقال
۲۲۶	بند سوم: میراث فرهنگی
۲۲۷	مبحث دوم: طرح‌های آتی
۲۳۱	بخش سوم: اراضی حریم
۲۳۴	فصل یکم: حریم‌شناسی
۲۳۴	گفتار نخست: معناشناسی حریم
۲۳۴	مبحث یکم: معناشناسی عمومی
۲۳۵	مبحث دوم: معناشناسی حقوقی
۲۳۵	بند یکم: اراضی حریم
۲۳۶	بند دوم: حریم خصوصی
۲۳۹	گفتار دوم: ماهیت‌شناسی حریم
۲۳۹	مبحث یکم: ماهیت حق بر حریم
۲۳۹	بند یکم: ابهام در دیدگاه‌ها
۲۴۰	بند دوم: تحلیل دیدگاه‌ها
۲۴۳	مبحث دوم: ماهیت حریم
۲۴۳	بند یکم: اراضی

۲۴۵	بند دوم: پیرامون مال دیگر
۲۴۶	بند سوم: کمال ارتفاع
۲۴۹	گفتار سوم: مقدارشناسی حریم
۲۴۹	مبحث یکم: عوامل مؤثر
۲۵۰	بند یکم: طبیعت مال (عرف خاص)
۲۵۰	بند دوم: شرائط زمانی و مکانی (عرف عام)
۲۵۱	مبحث دوم: شیوه قانون گذاری
۲۵۲	مبحث سوم: دیدگاهها
۲۵۲	بند یکم: مطالعه فقهی
۲۵۳	بند دوم: مطالعه حقوقی
۲۵۶	فصل دوم: گونه‌های حریم
۲۵۶	گفتار یکم: حریم ملکی
۲۵۶	مبحث نخست: حق مالکیت بر حریم
۲۵۶	بند یکم: مطالعه فقهی
۲۵۷	بند دوم: مطالعه حقوقی
۲۶۰	مبحث دوم: منشاء حریم ملکی
۲۶۲	گفتار دوم: حریم ارتفاقی
۲۶۳	مبحث یکم: حق ارتفاع در حریم
۲۶۳	بند یکم: مطالعه فقهی
۲۶۴	بند دوم: مطالعه حقوقی
۲۶۷	مبحث دوم: منشاء حریم ارتفاقی
۲۶۸	بند یکم: حریم ارتفاقی مثبت
۲۶۹	بند دوم: حریم ارتفاقی منفی
۲۷۴	فصل سوم: مقررات ناظر بر اراضی حریم
۲۷۴	گفتار نخست: حریم راهها
۲۷۵	مبحث نخست: حریم راههای روستایی
۲۷۷	مبحث دوم: حریم راههای برون شهری
۲۷۷	بند یکم: حریم ملکی راههای برون شهری
۲۷۹	بند دوم: حریم ارتفاقی راههای برون شهری
۲۸۳	گفتار دوم: حریم خطوط انتقال
۲۸۳	مبحث نخست: حریم خطوط انتقال گاز
۲۸۵	مبحث دوم: حریم خطوط انتقال نفت
۲۸۷	مبحث سوم: حریم خطوط انتقال برق

۲۸۸	بند یکم: میزان حریم
۲۸۹	بند دوم: حکم حریم
۲۹۱	مبحث چهارم: حریم خطوط آبرسانی
۲۹۲	بند یکم: میزان حریم
۲۹۳	بند دوم: حکم حریم
۲۹۵	مبحث پنجم: حریم خطوط فیبر نوری
۲۹۷	گفتار سوم: حریم اماکن
۲۹۷	مبحث نخست: تأسیسات طبقه‌بندی شده
۲۹۸	مبحث دوم: حریم میراث فرهنگی
۲۹۹	بند یکم: ضابطه تشخیص میراث فرهنگی
۳۰۰	بند دوم: میزان حریم میراث فرهنگی
۳۰۱	بند سوم: حکم حریم میراث فرهنگی
۳۰۳	مبحث سوم: حریم فرودگاه
۳۰۶	گفتار چهارم: حریم معادن
۳۰۸	مبحث نخست: مالکیت معادن
۳۱۱	مبحث دوم: میزان و حکم حریم
۳۱۲	گفتار پنجم: حریم آب‌ها
۳۱۲	مبحث نخست: آب‌های زیرزمینی
۳۱۲	بند یکم: میزان حریم
۳۱۳	بند دوم: حکم حریم
۳۱۵	مبحث دوم: آب‌های سطحی
۳۱۵	بند یکم: حریم گروه نخست
۳۱۹	بند دوم: حریم گروه دوم
۳۳۱	منابع